

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Kalmar län.

Områdesnamn: Hörninge mosse

Områdesnummer: NRO08067

Namn: Markus Forslund (1998-10-29), uppdaterat (2003-06-27)

Kommun: Borgholms kommun

Kartblad: 05 SV

Area: 98 ha, varav 97 ha land och 1 ha vatten

Naturgeografisk region: Region 14 b Ölands skogrika områden

Kust/havsregion: IV Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 119 (Öland)

Agrara kulturlandskapsregioner: Öland och sydöstmåländska slättbygden

Landskapsformer: Slätt med relativ höjd under 20m

Riksvärde

Våtmarkscomplex	Fauna och Flora

Värdeomdöme: Större agmyr med betydande inslag av videbuskage och mindre torvgravar. Variationsrik vegetation med bl.a. ett av öns största agbestånd. Artrik flora med stor orkidérikedom.

Häckningsplats för våtmarksbundna fåglar, bl.a. ängshök. Förekomst av långbensgroda.

Huvudkriterier: A -- Område med framstående exempel på landskapstyper eller naturtyper eller kombination av naturtyper, som särskilt väl visar landskapets utveckling samt processer och naturlig utveckling i olika ekologiska system såväl på land som i vatten.

C -- Område med sällsynta naturtyper, hotade eller sårbara biotoper och arter

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt beteshävd. Värdet kan påverkas negativt av dikning,

vattentäkt, skogsplantering, uppodling m.m.

Säkerställande: Omfattas av landskapsbildsskydd och är riksintresse för kulturmiljön.

Områdets huvuddrag: Hörninge mosse är en av Ölands större våtmarker och innehåller en blandning av olika typer av våtmarksvegetation. Den östra delen domineras av vidsträckt agbestånd. I västra delen övergår agfälten i högstarr- och högörtvegetation.

I torrare delar finner man olika typer av fuktiga gräsmarker. Den östra delen av mossen betas fortfarande. I denna del är artrika och örtrika, fuktiga gräsmarker vanligt förekommande. Två typer är vanliga, den ena domineras av blåtåtel, medan den andra har älvväxing som karaktärsart. I de örtrika, fuktiga gräsmarkerna växer flera orkidéer, bland annat honungsblomster, kärrknipprot och flugblomster. Området rymmer i sin helhet uppåt 20-talet orkidéarter.

Hörninge mosse är geologiskt intressant. Den däms av Ancylusvallen i öster och har för öländska förhållanden ovanligt djupa torvlager. Lagerföljden är relativt fullständig från varmetiden fram till idag. Borrning i området visar på en meter torv. I kärret har fynd av den i Sverige numera utdöda kärrensköldpaddan gjorts. Den levde i Sverige under en värmeperiod men försvann då klimatet blev kallare. Idag återfinns kärrensköldpaddan i södra Europa.

I mossen häckar ett flertal fågelarter. Bland de särskilt intressanta kan nämnas årta, smådopping och ängshök. Våtmarken är känd för sin rika förekomst av långbensgroda. Flera sällsynta mollusker har hittats i Hörninge mosse. Rödskalig bärnstenssnäcka och luddsnäcka är två exempel. Våtmarken är delvis påverkad av mänskliga ingrepp. Centralt ligger flera vattenfyllda torvgravar, rester av den torvtäkt som förekom under andra världskriget.

Anmärkningar: Ingår i naturvårdsplanen för Öland (M-16) och i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (85-78, 80). Ingår i länets våtmarksinventering som klass 1 (VMI-ID 05HOB01) och ängs- och hagmarksinventeringen (klass II).

Referenser:

- Carlsson, L. (red). 1997. *Fågellokaler på Öland*. Ölands ornitologiska förening. Calidris, suppl. 17.
- Danielsson, M 1981. Vegetationer vid Öj mosse. Naturinventeringar Öland. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar. Meddelande 1981:1.
- Hylander, K. 1993. Våtmarksinventering av Öland 1993. Länsstyrelsen i Kalmar län Informerar, 1994:3.
- Ljungström, L, m fl. 1995. *Odlingslandskapet i Kalmar län. Bevarandeprogram, Borgholms kommun*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar. Meddelande 1995:25.
- Lundqvist, G. 1928. *Studier i Ölands myrmarker*. Avhandlingar och uppsatser. Sveriges Geologiska Undersökning C 353. Stockholm.
- Länsstyrelsen i Kalmar län. 1982. *Natur och naturvård på Öland. Inventering, värdering och skydd av öländsk natur*. Meddelanden 1982:9. Kalmar.
- Länsstyrelsen i Kalmar län, 1989. *Inventering av ängs- och hagmarker, Borgholms kommun*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar, 1989:5.
- Macher J.W. 1980. Fågelliv vid Öjmossen - förr och nu. Calidris
- Sterner, R. 1926. *Ölands växtvärld*. Kalmar.
- von Proschwitz, T. 1999. *Landlevande mollusker i Kalmar län. II Öland*. Meddelanden 1999:13.